

Wetswijziging vrijwillige ouderbijdrage 1 augustus 2021

De wetgeving over de vrijwillige ouderbijdrage (in het primair en voortgezet onderwijs) is per 1 augustus 2021 aangescherpt. Kern van de wijziging: alle leerlingen moeten mee kunnen doen met activiteiten die de school organiseert, ook als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen. Scholen worden verplicht dit expliciet te vermelden in de schoolgids en het schoolplan.¹

De wetswijziging gaat over **CATEGORIE 4**: activiteiten buiten het verplichte onderwijsprogramma, georganiseerd door het bevoegd gezag.

ER ZIJN VIER SOORTEN SCHOOLKOSTEN

CATEGORIE 1

Kosten voor school

Het gaat om lesmateriaal dat een leerling in een specifiek jaar nodig heeft. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: • leerboeken • werkboeken • project-boeken en tabellenboeken • BINAS • examentrainingen en examenbundels • eigen leer materiaal van de school en bijbehorende cd's en dvd's en gelicentieerd digitaal lesmateriaal

CATEGORIE 2

Kosten voor ouders

Het gaat hierbij om kosten voor voorgeschreven persoonsgebonden materiaal dat langer dan een jaar mee gaat. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: • atlas • woordenboek • agenda • rekenmachine • schrift, multomap, pennen en dergelijke • gereedschap • sportkleding • praktijkkleding

CATEGORIE 3

Scholen kunnen ouders vragen een laptop of tablet aan te schaffen. Als ouders dit niet doen, moet de school voor een volwaardig alternatief zorgen

Het gaat hierbij om elektronische informatiedragers. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: laptop/tablet

CATEGORIE 4

Scholen kunnen ouders een vrijwillige ouderbijdrage vragen voor extra activiteiten. Als ouders deze bijdrage niet voldoen, dan mag de school een leerling niet uitsluiten van deelname en ook geen kostenloos alternatief bieden.

Het gaat hierbij om extra activiteiten buiten het verplichte onderwijsprogramma, georganiseerd door het bevoegd gezag. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: • excursies • introductiekamp • kerstviering • bijles, huiswerkbegeleiding en examentraining • langdurige extra-curriculaire activiteiten zoals tweetalig onderwijs

¹ artt. 12 Wpo en 24 Wvo.

WAAR KUN JE ALS SCHOOL AAN DENKEN BIJ HET VRAGEN VAN EEN VRIJWILLIGE OUDERBIJDRAGE VOOR HET ORGANISEREN VAN EXTRA ACTIVITEITEN?

1 Maak een plan welke extra activiteiten je buiten het verplichte programma zou willen aanbieden.

4 Formuleer een voorstel voor de hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage en eventuele consequenties bij beperkte inkomsten vanuit de vrijwillige ouderbijdrage.

2 Bekijk daarbij welk deel van de kosten als vrijwillige ouderbijdrage wordt gevraagd.

5 Leg dit voorstel voor aan de oudergeleding van de medezeggenschapsraad en zorg voor een plan waarmee zij instemmen (WMS art. 13.1.c en art. 14.2.c).

3 Denk goed na over de financiële haalbaarheid (en eventuele vroegtijdige verplichtingen) en eventuele consequenties (zoals alternatieve financiering of als activiteiten niet door zouden kunnen gaan). Bekijk [hier](#) hoe andere scholen omgaan met de vrijwillige ouderbijdrage.

6 Informeer ouders over het verzoek om een ouderbijdrage voor de extra activiteiten en het vrijwillige karakter ervan. Vermeld ten minste in de schoolgids de hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage en het principe dat niet betalen niet leidt tot uitsluiting van deelname aan activiteiten of programma's die door de school worden georganiseerd. Bekijk [hier](#) een video en flyer die kunnen helpen bij het informeren van ouders.

Wat is het doel van de nieuwe wet over de vrijwillige ouderbijdrage?

Het doel van deze wet is om een eind te maken aan het uitsluiten van leerlingen van activiteiten of programma's die door de school worden georganiseerd, als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen.

Wat is er veranderd met deze nieuwe wet?

Eerder mochten scholen de leerlingen van wie de ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betaalden een kosteloos alternatief aanbieden voor de extra activiteiten buiten het verplichte schoolprogramma. Dit is vanaf 1 augustus 2021 niet langer toegestaan. Alle leerlingen moeten kunnen meedoen aan alle programma's en activiteiten die de school aanbiedt, ook activiteiten buiten het verplichte lesprogramma. Voorbeelden zijn schoolreisjes en langdurige extra activiteiten, zoals aanvullend sportaanbod of dans- en muzieklessen en tweetalig onderwijs.

Het wetsvoorstel regelt ook dat scholen expliciet in de schoolgids vermelden dat het niet voldoen van de vrijwillige ouderbijdrage niet leidt tot het uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten.

Veelgestelde vragen over de wetswijziging

Mogen ouders weigeren de vrijwillige ouderbijdrage te betalen, ook als ze dit financieel gezien wel kunnen betalen?

Het gaat om een vrijwillige ouderbijdrage. Ouders die de bijdrage niet willen betalen, hoeven geen reden op te geven of inzicht te geven in hun financiële situatie.

Waarom zouden ouders de vrijwillige ouderbijdrage betalen als zij daartoe niet verplicht zijn?

Deze bijdrage wordt betaald omdat veel ouders het extra aanbod waardevol vinden en het belangrijk vinden dat de extra activiteiten worden aangeboden. De ervaring is dat het overgrote deel van de ouders de vrijwillige ouderbijdrage betaalt, ook in die situaties waarin scholen heel helder zijn dat ze niemand uitsluiten. Ook als het om langdurige extra-curriculaire activiteiten gaat.

Wie betaalt de kosten van extra activiteiten als ouders daarvoor niet betalen?

Het is aan de scholen om binnen hun budget een gevarieerd programma aan te bieden, ook als zij kiezen voor extra activiteiten waarvoor een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd wordt.

Wat als activiteiten moeten worden geschrapt door verminderde bijdragen van ouders?

Scholen bepalen zelf hoe de activiteiten worden ingericht. De school is hier verantwoordelijk voor. De wetswijziging kan betekenen dat de extra activiteiten hierdoor anders moeten worden vormgegeven, of – in uiterste gevallen – niet door kunnen gaan. Scholen gaan hierover in gesprek met de medezeggenschapsraad om samen de hoogte en bestemming van de bijdrage te bepalen.

Wat houdt de aanvullende specifieke regeling voor profielscholen in deze wetswijziging in?

De nieuwe wet benadrukt dat ook voor langdurige extra-curriculaire activiteiten geen verplichte ouderbijdrage mag worden gevraagd, alleen een vrijwillige. Leerlingen met ouders die deze vrijwillige ouderbijdrage niet betalen, kunnen niet worden uitgesloten van de langdurige extra-curriculaire activiteiten. Voorbeelden van langdurige extra-curriculaire activiteiten zijn tweetalig onderwijs, technasia, dans- en muziekscholen, vakcolleges of scholen die extra Spaanse lessen verzorgen. De aanvullende specifieke regeling betreft dus de langdurige extra activiteiten die een school aanbiedt en niet het type school. Scholen die zijn aangesloten bij een verband van scholen die dezelfde activiteiten organiseren, kunnen daarbinnen een voor dat scholenverband geldende regeling voor deze leerlingen treffen. Deze regeling moet voorkomen dat profielscholen door verminderde ouderbijdragen hun onderwijsprogramma niet meer zouden kunnen financieren.

Wat wordt verstaan onder een verband van scholen en hoe moet die regeling eruit zien?

Het begrip “een verband van scholen” is niet nader gespecificeerd. (Profiel)scholen kunnen zelf regelen hoe ze willen omgaan met een mogelijk tekort aan inkomsten als ouders de vrijwillige ouderbijdrage voor extra activiteiten niet betalen. Dit kan binnen de school worden geregeld of binnen een verband van scholen die dezelfde extra activiteit aanbieden. Scholen hebben ook vrijheid in de vormgeving van de regeling. Als het doel van het wetsvoorstel, namelijk dat alle leerlingen kunnen deelnemen aan langdurige extra-curriculaire activiteiten, maar wordt gerealiseerd.

Wat is de rol van de medezeggenschapsraad?

De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het schoolkostenbeleid en de hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage.

Waarop houdt de inspectie toezicht?

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de manier waarop het bevoegd gezag communiceert over de ouderbijdrage in de schoolgids, het schoolplan en op de website. Krijgt de inspectie signalen over het niet juist omgaan met de vrijwilligheid van de ouderbijdrage, dan spreekt zij het betreffende bevoegd gezag daarop aan en geeft zij zo nodig een herstelopdracht. Ouders kunnen signalen doorgeven aan de inspectie.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Meer informatie over de vrijwillige ouderbijdrage kunt u vinden op:
www.rijksoverheid.nl/vrijwilligeouderbijdrage